

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

КОНСОЛИДИРАНИ ГОДИШНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ ИЗГОТВЕНИ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2013 В СЪОТВЕТСТВИЕ С МЕЖДУНАРОДНИТЕ СТАНДАРТИ ЗА ФИНАНСОВО ОТЧИТАНЕ С НЕЗАВИСИМ ОДИТОРСКИ ДОКЛАД

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

За годината приключваща на 31 декември 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

1.Информация за Групата	6
2.База за изготвяне на Финансовите Отчети	7
3.Основни елементи на Счетоводната политика	9
4.Управление на риска	25
5.Прилагане на приблизителни оценки	41
6.Нетен доход от лихви	47
7.Нетен доход от такси и комисионни	47
8.Нетен резултат от търговски операции	47
9.Други Оперативни приходи	48
10.Загуби от обезценка на финансови активи	48
11.Административни разходи	48
12.Разход за данъци върху печалбата	49
13.Парични средства и Вземания от Централната Банка	49
14.Вземания от банки	49
15.Предоставени кредити и аванси на клиенти	50
16.Ценни книжа на разположение за продажба	51
17.Ценни книжа държани до падеж	52
18.Имоти, Машини, съоръжения и оборудване	53
19.Инвестиционни имоти	54
20.Нематериални активи	56
21.Активи/Пасиви по отсрочени данъци	57
22.Активи за продажба	57
23.Други активи	57
24.Задължения към клиенти	58
25.Задължения към банки	58
26.Други пасиви	59
27.Капитал и резерви	61
28.Пари и Парични Еквиваленти	62
29.Условни задължения и ангажименти	62
30.Сделки със свързани лица	64
31. Събития след датата на финансовите отчети	65

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

За годината приключваща на 31 декември 2013 г.

В хиляди лева	*Прил.*	**2013**	**2012**
Приходи от лихви		34,662	35,834
Разходи за лихви		(18,107)	(21,220)
Нетен доход от лихви	*6*	16,555	14,614
Приходи от такси и комисионни		8,514	6,711
Разходи за такси и комисионни		(742)	(630)
Нетен доход от такси и комисионни	*7*	7,772	6,081
Нетен резултат от търговски операции	*8*	3,526	1,187
Други оперативни приходи	*9*	3,322	660
Оперативен доход		31,175	22,542
Разходи за обезценка на кредити и аванси	*10*	(9,767)	(1,524)
Разходи за персонал	*11*	(8,456)	(8,120)
Амортизация	*11*	(2,241)	(1,606)
Други разходи	*11*	(10,469)	(9,224)
Печалба преди данъчно облагане		242	2,068
Разход за данъци	*12*	(49)	(213)
Нетна печалба за годината		193	1,855
Друг всеобхватен доход			
Позиции, които не следва да бъдат рекласифицирани последващо в печалба или загуба			
Актюерска печалба/(загуба) по планове с дефинирани доходи		13	-
Отсрочен данък от актюерска печалба/(загуба) по планове с дефинирани доходи		(1)	-
Позиции, които следва или могат да бъдат рекласифицирани последващо в печалба или загуба			
Преоценка на инвестиции на разположение за продажба		571	804
Друг всеобхватен доход		583	804
Общо всеобхватен доход		776	2,659

Приложенията на страници от 6 до 65 са неразделна част от финансовия отчет.

Анна Аспарухова
Изпълнителен директор

Гълъбин Гълъбов
Изпълнителен директор

Елица Костова
Съставител

Добрина Калоянова
Управител
КПМГ България ООД

Маргарита Голева
Регистриран одитор

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
D Bank
София

СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОДИТОРСКО ПРЕДПРИЯТИЕ
София
Рег. №045
"КПМГ - България" ООД

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

За годината приключваща на 31 декември 2013 г.

В хиляди лева	*Прил.*	**2013**	**2012**
АКТИВИ			
Парични средства и вземания от Централната Банка	*13*	97,756	80,924
Вземания от банки	*14*	12,055	48,349
Предоставени кредити и аванси на клиенти	*15*	314,906	330,821
Ценни книжа на разположение за продажба	*16*	90,561	71,437
Ценни книжа държани до падеж	*17*	162,101	187,096
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	*18*	5,432	4,566
Инвестиционни имоти	*19*	17,019	1,625
Нематериални активи	*20*	325	341
Отложени данъчни активи	*21*	73	18
Активи за продажба	*22*	1,954	16,446
Вземания по текущ данък		55	8
Други активи	*23*	1,331	1,348
Общо активи		703,568	742,979
ПАСИВИ			
Задължения към банки	*25*	15,313	61,783
Задължения към клиенти	*24*	618,129	612,326
Други пасиви	*26*	3,752	3,274
Общо пасиви		637,194	677,383
Собствен капитал			
Акционерен капитал	*27*	50,000	50,000
Резерви	*27*	16,374	15,596
Общо собствен капитал		66,374	65,596
Общо пасиви и собствен капитал		703,568	742,979

Приложенията на страници от 6 до 65 са неразделна част от финансовия отчет.

Анна Аспарухова
Изпълнителен директор

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

Гъльбин Гълъбов
Изпълнителен директор

Елица Костова
Съставител

Добрина Калоянова
Управител
КПМГ България (ООД)

Маргарита Голева
Регистриран одитор

СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОДИТОРСКО ПРЕДПРИЯТИЕ
София
Рег. №045
"КПМГ - България" ООД

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

За годината приключваща на 31 декември 2013 г.

В хиляди лева	*Прил.*	**2013**	**2012**
Оперативна дейност			
Печалба след данъци		183	1,855
Корекции за непарични операции			
Загуби от обезценки	*10*	9,767	1,524
Амортизация	*11*	2,241	1,606
Разходи за данъци	*12*	49	213
Балансова стойност на отписани активи		1,797	339
		14,037	5,537
Изменение в оперативните активи и пасиви			
(Увеличение)/намаление на финансови активи, държани за търгуване		-	68
(Увеличение) на финансови активи за продажба		(18,553)	(52,837)
Намаление на вземанията от банки		-	12,756
(Увеличение)/намаление на предоставени кредити на клиенти		6,148	(58,453)
(Увеличение)/намаление на активи за продажба		(671)	(11,376)
(Увеличение)/намаление на други активи		17	(548)
Увеличение/(намаление) на задълженията към банки		(46,470)	13,993
Увеличение на задълженията към други клиенти		5,803	90,746
Увеличение на други пасиви		491	2,248
Платен данък		(150)	(1)
Нетен паричен поток от оперативната дейност		(39,348)	2,133
Инвестиционна дейност			
(Увеличение) на имоти, машини, съоръжения оборудване и инвестиционни имоти, нетно		(5,030)	(2,630)
Покупка на нематериални активи		(79)	(310)
(Увеличение)/намаление на инвестиции до падеж		24,995	(18,731)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		19,886	(21,671)
Финансова дейност			
Парични постъпления от емитиране на акции		-	10,000
Нетен паричен поток от финансова дейност		-	10,000
Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти		(19,462)	(9,538)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	*28*	129,273	138,811
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	*28*	109,811	129,273

Приложенията на страници от 6 до 65 са неразделна част от финансовия отчет.

Анна Аспарухова
Изпълнителен директор

Гълъбин Гълъбов
Изпълнителен директор

Елица Костова
Съставител

Добрина Калоянова
Управител
КПМГ България ООД

Маргарита Голева
Регистриран одитор

ТЪРГОВСКА БАНКА
СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОДИТОРСКО ПРЕДПРИЯТИЕ
София
Рег. №045
"КПМГ България" ООД

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

Към 31 декември 2012 г.

В хиляди лева

	Прил.	**Основен капитал**	**Законови резерви**	**Преоценъчен резерв - ФА**	**Неразпределена печалба**	**Общо**
Баланс на 1 януари 2012 година		40,000	12,608	(8)	337	52,937
Общо всеобхватен доход за периода						
Нетна печалба за годината		-	-	-	1,855	1,855
Друг всеобхватен доход						
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба		-	-	804	-	804
Общо друг всеобхватен доход		-	-	804	-	804
Общо всеобхватен доход за периода		-	-	804	1,855	2,659
Сделки с акционера, отчетени в собствения капитал						
Увеличение на капитала		10,000	-	-	-	10,000
Трансфер към законови резерви		-	337	-	(337)	-
Общо сделки с акционера отчетени в собствения капитал	*27*	10,000	337	-	(337)	10,000
Баланс на 31 декември 2012 година		50,000	12,945	796	1,855	65,596

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

За годината приключваща на 31 декември 2013 г.

В хиляди лева

	Прил.	**Основен капитал**	**Законови резерви**	**Преоценъчен резерв - ФА**	**Неразпределена печалба**	**Общо**
Баланс на 1 януари 2013 година		50,000	12,945	796	1,855	65,596
Общо всеобхватен доход за периода						
Нетна печалба за годината		-	-	-	193	193
Неразпределена печалба от минали години		-	-	-	2	2
Друг всеобхватен доход						
Актюерска печалба/(загуба) по планове с дефинирани доходи		-	-	-	13	13
Отсрочен данък от актюерска печалба/(загуба) по планове с дефинирани доходи		-	-	-	(1)	(1)
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба		-	-	571	-	571
Общо друг всеобхватен доход		-	-	571	12	583
Общо всеобхватен доход за периода		-	-	571	207	778
Сделки с акционера, отчетени в собствения капитал						
Трансфер към законови резерви		-	1,857	-	(1,857)	-
Общо сделки с акционера, отчетени в собствения капитал		-	1,857	-	(1,857)	-
Баланс на 31 декември 2013 година	*27*	50,000	14,802	1,367	205	66,374

Приложенията на страници от 6 до 65 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовите отчети са одобрени за издаване от Управителния съвет на Групата на 1 април 2014г. и са подписани от негово име от:

Анна Аспарухова
Изпълнителен директор

Гълъбин Гълъбов
Изпълнителен директор

Добрина Калоянова
Управител
КПМГ България ООД

Елица Костова
Съставител

Маргарита Голева
Регистриран одитор

СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОДИТОРСКО ПРЕДПРИЯТИЕ
София
Рег. №045
"КПМГ - България" ООД

1.Информация за Групата

Тези консолидирани финансови отчети на Търговска Банка Д АД представляват финансовото състояние на Търговска Банка Д АД и нейните дружества като една отчетна единица.

1.1.Учредяване

Търговска Банка Д АД (предишно наименование Демирбанк (България) АД) е създадена на 15.04.1999 г. като акционерно дружество. Адресът на управление на Групата е гр. София, бул."Ген. Е.И. Тотлебен" № 8. Търговска Банка Д АД е универсална банка, притежаваща пълен лиценз за извършване на банкови услуги в страната и чужбина, в местна и чужда валута, както и извършване на всички други сделки по чл. 2, ал. 1 и ал.2 от Закона за кредитните институции.

1.2.Собственост и управление

Към 31.12.2013г. и към 31.12.2012г. капиталът на Групата е собственост на Фуат Гювен (Приложение 28). Групата има двустепенна система на управление – с Управителен и Надзорен съвет.

Към 31.12.2013 г. Управителният съвет се състои от 5 (петима) членове, а именно: Анна Иванова Аспарухова – председател на УС и изпълнителен директор; Гълъбин Николов Гълъбов – член на УС и изпълнителен директор; Ангел Кирилов Геков – Член на УС и изпълнителен директор; Румен Димитров Петров – член на УС; Пламен Иванов Дерменджиев – член на УС.

Към 31.12.2013 г. Надзорният съвет се състои от 4 (четирима) членове, а именно: Еленка Харизанова Манова – член на НС, Валери Борисов - член на НС, Емел Гювен – член на НС, Бахатин Гюрбюз - член на НС.

1.3.Предмет на дейност

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава на Търговска Банка Д АД и съдебната регистрация на дружеството, то се представлява от всички членове на УС заедно или заедно от двама изпълнителни директори. Към 31 декември 2013 г. изпълнителни директори на Групата са: Анна ИвановаАспарухова – председател на УС , Гълъбин Николов Гълъбов – член на УС и изпълнителен директор и Ангел Кирилов Геков – Член на УС и изпълнителен директор. Групата притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Централната банка на България (БНБ) и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство .

Основната дейност на Групата през 2013 г. е била свързана с привличане на депозити от клиенти, предоставяне на кредити на бизнес клиенти и граждани, обслужване на разплащания на клиенти в страната и в чужбина, сделки с ценни книжа, извършване на репо-сделки на междубанковия пазар, сделки с чуждестранна валута, издаване на акредитиви и гаранции и други финансови услуги в България.

1.4.Структура на Групата

Към 31.12.2013 г. Групата има разкрити 59 структурни звена, в т. ч. ЦУ, 8 РФЦ, 23 ФЦ, 19 офиса и 9 ИРМ, разположени в отделни градове на страната.

2.База за изготвяне на Финансовите Отчети

2.1.Приложими стандарти

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приложими в Европейския Съюз.

Този финансов отчет е изготвен на консолидирана основа. Групата изготвя консолидиран финансов отчет, съгласно Закона за счетоводство, одобрен от управителния съвет на 1 април 2014 година. Този консолидиран финансов отчет следва да се разглежда заедно с индивидуалния финансов отчет.

2.2.База за оценяване

Настоящия финансов отчет е изготвени на база историческата цена с изключение на:

- деривативните финансови инструменти, които са отчетени по справедлива стойност;
- инструментите, държани за търгуване, и всички останали инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата, доколкото справедливата им стойност може достоверно да бъде определена;
- финансовите инструменти на разположение за продажба, отчетени по справедлива стойност, доколкото справедливата им стойност може достоверно да бъде определена;

2.3.Валута на представяне

Този консолидиран финансов отчет е представени в хиляди български левове, функционалната валута на отчетната единица.

2.4.Прилагане на приблизителни оценки

Изготвянето на финансовите отчети изисква от ръководството да прави преценки, оценки и предположения, които влияят на приложените счетоводните политики и отчетените суми на активите, пасивите, приходите и разходите. Реалните резултати могат да се различават от тези оценки.

Оценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преработените счетоводни оценки се признават в периода, през който оценката се преглежда и във всички засегнати бъдещи периоди.Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовите отчети, са оповестени в Приложение 5.

2.5.Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в тези финансови отчети за една предходна година. Ако е необходимо да бъдат направени промени в класификацията и представянето на отчетни обекти и операции като отделни компоненти на финансовите отчети с цел по-достоверно представяне, сравнителните данни за предходната година се рекласифицират, за да бъде постигната съпоставимост на данните с текущия отчетен период.

2.БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

2.6.Промени в счетоводните политики

Групата е приложила следните нови стандарти и промени в стандарти, включително всички произтичащи от тях промени в други стандарти, с дата на първоначално прилагане 1 януари 2013 г.

- Оповестявания – компенсиране на финансови активи и финансови пасиви (промени в МСФО 7) (виж (*i*))
- *МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност* (виж (*ii*))
- *Представяне на позиции от друг всеобхватен доход (Промени в МСС 1)* (виж (*iii*))
- *МСС 19 Доходи на наети лица (2012)* (виж (*iv*))

(*i*) Компенсиране на финансови активи и финансови пасиви

В резултат на промените в МСФО 7, Групата разшири своите оповестявания относно компенсиране на финансови активи и финансови пасиви.

(*ii*) Оценяване на справедлива стойност

МСФО 13 предоставя единна рамка за оценка на справедлива стойност и оповестявания на оценките на справедлива стойност, когато такива оповестявания се изискват или допускат от други стандарти. Стандартът унифицира дефиницията на справедлива стойност като цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Стандартът заменя и увеличава изискванията за оповестяване за оценките на справедлива стойност в други стандарти, включително тези съгласно МСФО 7. В резултат на това, Групата е представила допълнителни оповестявания в това отношение.

Според преходните разпоредби на МСФО 13, Групата е приложила новите насоки за оценяване на справедлива стойност проспективно и не е представяна сравнителна информация за новите оповестявания. Въпреки това, промяната не доведе до значителен ефект върху оценките на активите и пасивите на Групата.

(*iii*) Представяне на позиции от друг всеобхватен доход

В резултат на промените в МСС 1, Групата промени представянето на позиции от друг всеобхватен доход в своя отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, като позиции, които могат впоследствие да се рекласифицират в печалбата или загубата, се представят отделно от такива, които никога няма да се рекласифицират. Съответно, сравнителната информация беше повторно представена.

(*iv*) План с дефинирани доходи

В резултат на МСС 19 Доходи на наети лица, Групата е променила своята счетоводна политика за отчитане на актюерски печалби и загуби по план с дефинирани доходи към признаване на всички актюерски печалби и загуби в друг всеобхватен доход.

3.Основни елементи на Счетоводната политика

3.1.База за консолидация

Бизнес комбинации

Групата отчита бизнес комбинациите, използвайки метода на покупката при прехвърляне на контрола към Групата (виж 3.1.2.). Прехвърленото възнаграждение при придобиването по принцип се оценява по справедлива стойност, както и придобитите разграничими нетни активи. Възникваща репутация се тества за обезценка годишно. Печалба от изгодна покупка се признава веднага в печалбата или загубата. Разходи по сделката се отчитат като разходи при възникване, освен тези, свързани с издаването на дългови или капиталови ценни книжа.Прехвърленото възнаграждение не включва суми, свързани с уреждането на съществували преди отношения. Такива суми, в общия случай, се признават в печалби и загуби.

Дължимо условно възнаграждение се оценява по справедлива стойност към датата на придобиване. Ако условното възнаграждение се класифицира като собствен капитал, то не се преоценява и уреждането му се отчита в собствения капитал. В противен случай, последващите промени в справедливата стойност на условното възнаграждение се признават в печалбата или загубата.

Когато се изисква възнаграждения с плащания на базата на акции (заместващи възнаграждения) да бъдат заменени за възнаграждения на служители на придобитото предприятие (възнаграждения на придобитото предприятие) и се отнасят за предходни услуги, тогава цялата или част от сумата от заместващите възнаграждения на придобиващия се включва в оценката на прехвърленото възнаграждение за бизнес комбинацията. Това определяне се базира на пазарната стойност на заместващите възнаграждения, сравнена с пазарно-базирана стойност на възнагражденията на придобитата страна и степента, до която заместващите възнаграждения се отнасят за предходни услуги.

Дружествата, консолидирани във финасовия отчет към 31 декември 2013 година са Д Застрахователен Брокер ЕООД и Д Имоти ЕООД изцяло притежавани от Групата.

3.1.1. Неконтролиращо участие
НКУ се оценява по пропорционалния дял от разграничимите нетни активи към датата на придобиване.

Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат в собствения капитал.

3.1.2. Дъщерни дружества
Дъщерни дружества са тези, върху които Групата упражнява контрол. Групата контролира едно предприятие когато има експозиция към, или право на променлива възвращаемост от своето участие и има връзка между власт и доходност. Финансовите отчети на дъщерните дружества се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която е установен контрол, до датата на преустановяването му.

3.1.3. Загуба на контрол
При загубата на контрол над дъщерно предприятие, Групата отписва активите и пасивите на дъщерното предприятие, и свързаните НКУ и другите компоненти на собствения капитал. Печалбата или загубата, произлизаща от това, се признава в печалбата или загубата за периода. Запазен дял в бивше дъщерно дружество се оценява по справедлива стойност при загубата на контрол.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.1.База за консолидация, продължение

3.1.4. Участия в предприятия, отчитани по метода на капитала

Участията на Групата в предприятия, отчитани по метода на капитала, включват асоциирани предприятия и едно съвместно предприятие.Асоциирани предприятия са тези, върху които Групата упражнява значително влияние, но не и контрол или съвместен контрол върху финансовите и оперативните им политики. Съвместно предприятие е споразумение, в което Групата има съвместен контрол, като едновременно има права върху нет нните активи на споразумението, а не права за активите и задължения за пасивите на споразумението. Инвестициите в асоциирани и съвместното предприятие се отчитат по метода на капитала. Първоначално се признават по цена на придобиване, която включва разходите по сделката. След първоначално признаване, консолидираният финансов отчет включва дела на Групата в печалбите и загубите и ДВД на инвестициите в предприятия, отчитани по метода на капитала, до датата на пре установяването на значителното влияние ил и съвместния контрол.

3.1.5. Сделки, които се елиминират при консолидация

Вътрешногруповите разчети и сделки и всички нереализирани приходи и разходи, произтичащи от вътрешногрупови сделки, се елиминират. Нереализирани печалби от сделки с асоциирани и съвместни предприятия се елиминират срещу инвестицията до размера на дела на Групата в дружеството. Нереализираните загуби се елиминират по същия начин както нереализираните печалби, но само ако няма доказателства за обезценка.

3.1.6. Придобивания от дружества под общ контрол

Бизнес комбинации, възникващи от трансфери на участия в дружества, които са под общ контрол на акционера, който контролира Групата, се отчитат така, че все едно придобиването е станало в началото на най-ранния представен сравнителен период или, ако е по-късно, на датата, на която общ контрол е бил наличен, като за тази цел сравнителната информация се преизчислява. Придобитите активи и пасиви са признати по балансовите стойности, отчитани преди в консолидирания финансов отчет на акционера, контролиращ Групата. Компонентите на собствения капитал на придобитите дружества са добавени към същите компоненти в Груповия собствен капитал и всички печалби и загуби се признават директно в собствен капитал.

3.2.Валутни операции

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства и еквиваленти, кредити и вземанията, инвестиции в ценни книжа, задължения по депозити и други задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ ежедневно. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.3.Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за всеобхватния доход на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти при използване на метода на ефективния доход на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент.

Приходът от лихви включва реализирани лихвени доходи по дългови ценни книжа на разположение за продажба, от лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти, дивиденти от инвестиции, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по: привлечени депозити от банки, от клиенти, както и по други дългосрочно привлечени средства и подчинен срочен дълг.

3.4.Приходи от и разходи за такси и комисионни

Таксите и комисионните по банковите гаранции за добро изпълнение се признават на систематична база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата.

Разходите за такси и комисионни свързани с обслужването на ностро сметки при други банки се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят.

3.5.Резултат от търговски операции

Резултатът от търговски операции включва приходи от лихви от ценни книжа държани за търгуване, печалба/загуба от операции с ценни книжа държани за търгуване, печалба/загуба от преоценка на ценни книжа на разположения за продажба, печалба/загуба от операции в чуждестранна валута и печалба/загуба от преоценка на валутни активи и пасиви.

3.6.Финансови инструменти

3.6.1.Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: "кредити и вземания", "финансови активи по справедлива стойност в печалбата и загубата", "финансови активи на разположение за продажба" и "финансови активи държани до падеж". Класификацията е в зависимост от същността и целите на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно Групата признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на "датата на търгуване" – датата, на която се е обвързала да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност в печалбата и загубата.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.6.Финансови инструменти, продължение

3.6.1.Финансови активи,продължение

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, тя продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

(а) Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Тази група финансови активи включва: парични средства по разплащателни сметки и депозити при Централната банка, вземания от банки, предоставени кредити и аванси на клиенти, други вземания. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Лихвеният доход се признава на база ефективна лихва. Той се представя в отчета за всеобхватния доход.

Кредитите и авансите, които първоначално са възникнали в Групата, се признават при фактическото отпускане на паричните средства или предоставяне на друг финансов или нефинансов актив на кредитополучателите и първоначално се оценяват по стойността на предоставените парични средства или други активи.

Придобитите кредити и аванси от страна на Групата се признават при получаване в значителна степен на всички ползи и рискове, произтичащи от собствеността, като първоначално се оценяват по стойността на платената сума или определената справедлива стойност на прехвърления актив.

(б) Финансови активи по справедлива стойност в печалбата и загубата

Един финансов актив се класифицира по справедлива стойност в печалбата и загубата, ако той е: 1) бил придобит по принцип с цел търгуване в краткосрочен план; 2) част от идентифицируем портфейл от финансови инструменти, които Групата управлява заедно и подходът за него е насочен към краткосрочно генериране на печалби; или 3) деривати, който не е определен и не е ефективен като хеджиращ инструмент.Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата и загубата се оценяват и представят в отчета за финансовото състояние по техните справедливи стойности или стойности, които се получават от използването на оценъчни модели на дисконтиране на паричните потоци. Всеки резултат от преоценката, печалба или загуба, както и лихвите по тези инструменти се отчитат в отчета за всеобхватния доход за отчетния период.

(в) Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни активи, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група.

Групата класифицира като финансови активи на разположение за продажба дългови ценни книжа и направени инвестиции в акции от капитала на други предприятия, когато намерението е тези ценни книжа да се държат за неопределен период от време и същите могат да бъдат продавани при

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.6.Финансови инструменти, продължение

3.6.1.Финансови активи,продължение

(в) Финансови активи на разположение за продажба, продължение

необходимост от ликвидни средства или при съществени промени в доходността или цената им.

Ценните книжа на разположение за продажба се признават първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията. В последствие те се оценяват по справедлива стойност или стойности, които се получават от използването на оценъчни модели на дисконтиране на паричните потоци.

Нереализираните печалби и загуби, произтичащи от промени в справедливата стойност на ценните книжа, класифицирани в групата "на разположение за продажба", се признават директно в отделен компонент на собствения капитал в отчета за промените в собствения капитал, докато финансовият актив бъде продаден или бъде определен като обезценен, когато натрупаните печалби или загуби, включени в предходни периоди в собствения капитал, се признават в отчета за всеобхватния доход за отчетния период. През периода на държане на дълговите инструменти, класифицирани "на разположение за продажба", Групата признава приходи от лихви чрез прилагане на метода на ефективния лихвен процент. Дивиденти по акции, класифицирани като финансови активи на "разположение за продажба", се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход, когато се установи, че Групата е придобила правото върху тези дивиденти.

(г) Финансови активи държани до падеж

Финансови активи държани до падеж са такива активи, които представляват дългови ценни книжа, с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати, спрямо които Групата при тяхното придобиване има положително намерение и възможност да държи до настъпването на падежа им независимо, че същите са търгуеми на борса. Тези активи се оценяват първоначално по тяхната цена на придобиване, а последващо – по амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с обезценка, ако има такава. Приходите от тях се признават и представят на база ефективен доход в отчета за всеобхватния доход.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.6.Финансови инструменти, продължение

3.6.1.Финансови активи, продължение

(д) Споразумения за репо сделки

Групата сключва договори с ценни книжа по силата на споразумения за обратна продажба/покупка на идентични книжа на предварително определена бъдеща дата по определена фиксирана цена (репо-споразумения).Закупените книжа, подлежащи на обратна продажба (обратно репо) на определена бъдеща дата не се признават в отчета за финансовото състояние. Изплатените суми се отчитат като вземания по репо-споразумения с клиенти и/или банки, обезпечени със съответните ценни книжа. Разликата между покупната цена и цената за обратна продажба се третира като лихва и се начислява за периода на споразумението, като се прилага методът на ефективния лихвен процент.

Ценните книжа, продадени по споразумения за обратно откупуване (репо), продължават да се отчитат в отчета за финансовото състояние като активи по справедлива стойност в печалбата и загубата или като активи на разположение за продажба. Получените суми от продажбата се отчитат като задължения по репо-сделки. Разликата между продажната цена и тази на обратната покупка се третира като разход за лихва и се начислява за периода на споразумението на база на метода на ефиктивната лихва.

3.6.2.Обезценка на финансови активи

Всички финансови активи класифицирани в групите: "кредити и вземания", "финансови активи държани до падеж", "финансови активи на разположение за продажба" подлежат на преглед за обезценка. На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали са налице обективни доказателства и съществуват ли индикатори за обезценка на финансов актив или на група от финансови активи.

(а) Кредити и вземания от банки и други клиенти

Към датата на всеки отчет за финансовото състояние Групата прави преценка дали има налице обективни доказателства, че определени индивидуални кредити и вземания или група кредити и вземания със сходни характеристики са с белези на обезценени. Даден кредит или група кредити са обезценени когато има обективни доказателства, че е възникнала обезценка в резултат на едно или няколко събития, които са се случили след първоначалното признаване на актива, тези събития са оказали влияние върху бъдещите парични потоци от актива и това влияние може да се оцени.

Критериите, които Групата използва за да определи дали има налице обективни доказателства за загуби от обезценка са: неспазване (забава) на договорените плащания за главницата и лихвите; значителни финансови затруднения изпитвани от длъжника и за генериране на достатъчни по размер парични потоци; нарушения на ключови условия и показатели, заложени в договора за кредит; влошаване на финансовото, пазарното и конкурентното положение на длъжника; влошаване на състоянието и качествата на обезпеченията, предоставени от длъжника; стартиране на процедури по ликвидация и/или несъстоятелност на кредитополучатели и др. подобни индикатори.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.6.2.Обезценка на финансови активи, продължение

(а) Кредити и вземания от банки и други клиенти,продължение

Стойността на обезценката е разликата между стойността в отчета за финансовото състояние на даденото вземане и възстановимата му стойност, която представлява настоящата стойност на очакваните парични потоци, възстановими от гаранции и обезпечения, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. Загубите от обезценка се признават в отчета за всеобхватния доход.

Обезценки могат да се правят и за други компоненти на кредитния портфейл към датата на отчета за финансовото състояние, чиято приблизителна оценка се основава на минал опит за възникнали загуби от всеки един от тези компоненти, настоящите икономически условия, в които оперират кредитополучателите и други фактори, които оказват влияние върху кредитния портфейл, но не са свързани с конкретна експозиция. В този случай Групата включва и обезценки за покриване на общ кредитен риск на портфейлна основа.

Групата текущо оценява дали има обективни доказателства за обезценка по отношение на всяка конкретна кредитна експозиция независимо дали е индивидуално съществена. Даден кредит се класифицира в една от рисковите кредитни групи –"редовни кредити", "кредити под наблюдение", "нередовни кредити" или "загуба" в зависимост от продължителността на забава на договорените плащания на главницата и/или на лихвата и на база на анализ на финансовото състояние на длъжника, източниците за погасяване на задълженията му към Групата и вида, качеството и стойността на приетото обезпечение. Изчисленията на сумите на обезценките се извършват от Групата на база вътрешно разработени правила и техники. В Групата ежемесечно се извършва преглед и анализ на всички кредити за оценка на рисковите експозиции, както и на кредитите, на които е направена обезценка. Всяка следваща промяна в размера и срока на очакваните бъдещи парични потоци, сравнени с предварителните очаквания, водят до промяна в размера на коректива за обезценка като загубите/възстановяванията се отнасят в увеличение или намаление на загубите от обезценка в отчета за всеобхватния доход.

Загубата от обезценка се намалява само при подобряване качеството на кредита, при което съществува достатъчна вероятност за своевременно събиране на главницата и лихвата в съответствие с първоначалните условия, включени в договора за заем.

Последващите възстановявания или намаления на обезценки, които се дължат на събития, възникнали след тях, се отразяват като реинтегриране в отчета за всеобхватния доход.

Когато един кредит е несъбираем, той се отписва срещу натрупаните за него суми за обезценки по корективната сметка. Такива кредити се отписват след като всички необходими правни процедури са били направени и сумата на окончателната загуба е била установена.

(б) Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи "на разположение за продажба" се обезценяват в случай, че съществуват обективни доказателства, които показват значителен и продължителен спад в справедливите цени на съответния актив или група активи, или за финансови активи отчетени по цена на придобиване - когато съществуват доказателства, че балансовата стойност е по-висока от очакваната възстановима сума.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.6.2.Обезценка на финансови активи, продължение

(б) Финансови активи на разположение за продажба,продължение

В случай, че са налице такива доказателства, натрупаната загуба, представляваща разликата между цената на придобиване и текущата справедлива/възстановима стойност, се прехвърля от собствения капитал в отчета за всеобхватния доход. Възстановимата сума на дълговия инструмент е настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент за сходен финансов актив. Загубата от обезценка на финансови активи "държани за продажба" се признава текущо в отчета за всеобхватния доход.

(в) Финансови активи държани до падеж

Финансовите активи "държани до падеж" се оценяват индивидуално в случай, че съществуват обективни доказателства за обезценка. В случай, че са налице такива доказателства, обезценката се определя като разлика между балансовата стойност на финансовия актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Обезценката се отчита в корективна сметка и стойността на финансовия актив се представя в отчета за финансовото състояние нетно от нея. Сумата на обезценката се признава текущо в отчета за всеобхватния доход.

3.6.3.Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира своите задължения, дълговите инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови пасиви или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти. Групата определя класификацията на финансовите си пасиви в момента на тяхното възникване. Всички финансови пасиви притежавани от Групата са класифицирани като други финансови пасиви и се отчитат по амортизируема стойност.

Финансовите пасиви включват задължения към банки и клиенти по привлечени депозити, привлечени средства по договори за кредит и други договори и други текущи задължения.

Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва. Разходите за лихви се отчитат текущо в отчета за всеобхватния доход.

Финансовите пасиви се отписват когато задължението по тях се уреди, отмени или насрещната страна загуби правото си на упражняване.

3.7.Имоти, машини, съоръжения и оборудване

Имоти, машини, съоръжения и оборудване са представени във финансовите от чети по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При придобиване имоти, машини, съоръжения и оборудване се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.7.Имоти, машини, съоръжения и оборудване, продължение

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща оценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване е моделът на себестойността по МСС 16 – цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имоти, машини, съоръжения и оборудване. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

	%
▪ Машини, компютърна техника и оборудване	25-50
▪ Стопански инвентар	15
▪ Автомобили	25
▪ Ремонт и подобрение на наети помещения за срока на наемния договор	

Определеният срок на годност на оборудването се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини, съоръжения и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към стойността на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от стойността на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Стойностите на имоти, машини, съоръжения и оборудване в отчета за финансовото състояние подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната стойност в отчета за финансовото състояние, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имоти, машини, съоръжения и оборудване е по-високата от двете: справедливата стойност без разходите за продажба или стойността в употреба. За определянето на стойността в употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.7.Имоти, машини, съоръжения и оборудване, продължение

Печалби и загуби от продажба

Имоти, машини, съоръжения и оборудване се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

Печалбите или загубите от продажба на активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и стойност в отчета за финансовото състояние на актива към датата на продажбата. Печалбите и загубите от продажба се признават в отчета за всеобхватния доход.

3.8.Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са имоти, държани по-скоро за получаване на приходи от наем или за увеличение на стойността им, или и за двете, но не с цел продажба в обичайната дейност, използване за производство или доставка на стоки и услуги или за административни цели. Инвестиционните имоти първоначално се оценяват по цена на придобиване. Групата прилага модела на себестойността, съгласно най-разпространената практика в МСС 16.

Цената на придобиване включва всички разходи, директно свързани с придобиването на инвестиционния имот. Стойността на инвестиционните имоти, придобити по стопански начин, включва направените разходи за материали, директно вложен труд, разходите пряко отнасящи се до привеждане на актива до състояние необходимо за неговата експлоатация и капитализирани разходи по заеми.

Инвестиционните имоти се амортизират на база линейния метод в печалби и загуби въз основа на очаквания срок на полезния им живот от датата, на която са готови за употреба. Методите на амортизация, полезния живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират ако е подходящо. Групата прилага същите норми на амортизация и очаквани срокове на полезен живот както за Имоти, машини, съоръжения и оборудване.

Нематериалните активи са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Нематериални активи включват лицензии за програмни продукти, използвани в Групата.

3.9.Нематериални активи

Прилага се линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от:

	%
▪ Програмни продукти	20
▪ Лицензии	15

Стойността в отчета за финансовото състояние на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че тази стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като текущ разход в отчета за всеобхватния доход.

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и стойност на актива в отчета за финансовото състояние към датата на продажбата. Те се посочват нетно в отчета за всеобхватния доход.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.10. Нетекущи активи и групи от активи за изваждане от употреба, класифицирани като държани за продажба

Групата представя като нетекущи активи класифицирани като държани за продажба недвижими имоти, придобити от обезпечения по отпуснати от Групата кредити. Стойността на тези активи се очаква да бъде възстановена чрез бъдеща продажба, а не чрез използването им в дейността на Групата. Активи се класифицират в тази категория само тогава, когато ръководството на Групата има ясни намерения да извърши продажбата в обозримо бъдеще и са започнали процедури по търсене на купувачи.

3.11.Провизии и условни задължения

Провизии се признават когато Групата има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от Групата или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в отчета за финансовото състояние, но се оповестяват. (Приложение 29).

3.12.Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство Групата е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Размерът на вноските се определя от Кодекса за социалното осигуряване и Закона за здравното осигуряване – въз основа на доходите за периода. Трудовите отношения между служителите и Групата, в качеството й на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действуващото осигурително законодателство.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Групата под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в отчета за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.12.Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство,продължение

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчисляването на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в отчета за всеобхватния доход. Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Те се признават незабавно в отчета за всеобхватния доход в периода (годината), в който възникнат.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутното трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутното трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.13.Дивиденти

Доходите от дивиденти се признават, когато се установи правото на Групата да получи съответния дивидент.

3.14.Отчитане на инвестиции в дъщерни предприятия

Инвестициите в дъщерните предприятия се отчитат по цена на придобиване.

3.15.Текущи и отсрочени данъци

Текущи данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2013 г. е 10% (2012 г.: 10%).

Отсрочени данъци върху печалбата

Отсрочените данъци се определят като се използва балансовия пасивен метод за временните разлики към датата на отчета за финансовото състояние, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви. Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба). Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, но само до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглеждат на всяка дата на отчета за финансовото състояние и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга позиция от отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила. Към 31.12.2013 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2012 г.: 10%).

3.16.Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до 3 месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.17.Оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг.

Плащанията от страна на Групата като лизингополучател във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход на база линеен метод за периода на лизинга.

Приходът на Групата като лизингодател по договори за оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг и се представят в отчета за всеобхватния доход.

3.18.Финансов лизинг

Лизинговата дейност на Групата е свързана с отдаване на имоти,машини и съоръжения по договори за финансов лизинг. Договорът за финансов лизинг е споразумение, по силата на което лизингодателят предоставя на лизингополучателя правото на ползване на определен актив за договорен срок срещу възнаграждение. Лизинговият договор се отчита като финансов, когато с договора лизингодателят прехвърля на лизингополучателя всички съществени рискове и изгоди, свързани със собствеността на актива. Типичните показатели, които Групата разглежда, за да определи дали всички съществени рискове и изгоди са прехвърлени включват: настоящата стойност на минималните лизингови плащания в съпоставка със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор; срока на лизинговия договор в съпоставка с икономическия живот на отдадения под наем актив; както и дали лизингополучателят ще придобие правото на собственост върху лизингования актив в края на срока на договора за финансов лизинг.

Всички останали лизингови договори, които не прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива, се класифицират като оперативен лизинг.

Минимални лизингови плащания

Минималните лизингови плащания са тези плащания, които лизингополучателят ще направи, или може да бъде задължен да направи през срока на лизинговия договор. От гледна точка на Групата минималните лизингови плащания включват и остатъчната стойност на актива, гарантирана от трета, несвързана с Групата страна, при условие, че тази страна е финансово способна да изпълни ангажимента си по гаранцията или договора за обратно изкупуване. В минималните лизингови плащания Групата включва също така и цената на упражняване на евентуална опция, която лизингополучателят притежава за закупуване на актива, като в началото на лизинговия договор в голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена. Минималните лизингови плащания не включват суми по условни наеми, както и разходи за услуги и данъци, които са платени от Групата и впоследствие префактурирани на лизингополучателя.

Начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор

Прави се разграничение между начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор. Начало на лизинговия договор е по-ранната от двете дати - на лизинговото споразумение или на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор. Към тази дата:

- лизинговият договор е класифициран като финансов или оперативен лизинг; и
- в случай на финансов лизинг сумите, които трябва да бъдат признати в началото на срока на лизинговия договор, са определени.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.18. Финансов лизинг, продължение

Начало на срока на лизинговия договор е датата, от която лизингополучателят може да упражни правото си на ползване на наетия актив. Това е и датата, на която Групата признава първоначално вземането по лизинга.

Първоначална и последваща оценка

Първоначално Групата признава вземане по финансов лизинг, равно на своята нетна инвестиция, която включва сегашната стойност на минималните лизингови плащания и всяка негарантирана остатъчна стойност за Групата. Сегашната стойност се изчислява чрез дисконтиране на дължимите минималните лизингови плащания с лихвен процент присъщ на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи са включени в изчислението на вземането по финансов лизинг. През срока на лизинговия договор Групата начислява финансов доход (приход от лихви по финансов лизинг) върху нетната инвестиция. Получените лизингови плащания се разглеждат като намаление на нетната инвестиция (погасяване на главница) и признаване на финансов доход по начин, който да осигури постоянна норма на възвръщаемост от нетната инвестиция.

Впоследствие нетната инвестиция в договори за финансов лизинг, се представя нетно, след приспадане на обезценка. Определянето на обезценкат апо финансов лизинг е посочено в приложение 3.5.2

3.19.Акционерен капитал и резерви

Групата е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на ***акционерен капитал***, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на Групата. Акционерите отговарят за задълженията на Групата до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Акционерният капитал представлява неподлежащия на разпределение капитал на Групата и е представен по номиналната стойност на издадените акции.

Групата е задължена да формира ***Фонд Резервен (законов резерв)***, съгласно изискванията на Търговския закон от разпределение на печалбата (Приложение 28).

Преоценъчният резерв – финансови активи е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Преоценъчният резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в отчета за всеобхватния доход, когато финансовите активи се продадат или при наличие на трайни и продължителни обезценки.

3.Основни елементи на Счетоводната политика, продължение

3.20. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

Някои нови стандарти, промени в стандарти и разяснения, одобрени за прилагане от ЕК, могат да бъдат по-рано приложени в годишния период, завършващ на 31 декември 2013 г., въпреки че все още не са задължителни преди следващ период. Тези промени в МСФО не са били по-рано приложени при изготвянето на този финансов отчет. Групата не планира да прилага тези стандарти по-рано.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК

Промени в *МСС 32 Компенсиране на финансови активи и финансови пасиви*, се прилагат най-късно от началната дата на първата финансова година, започваща на или след 1 януари 2014 г. Дружеството не очаква промените да имат ефект върху финансовия отчет, тъй като не прилага компенсиране за своите финансови активи и финансови пасиви и няма глобални споразумения за компенсиране.

- МСФО 10 *Консолидирани финансови отчети*, МСФО 11 *Съвместни предприятия*, МСФО 12 *Оповестяване на дялови участия в други предприятия* и, МСС 27 *Индивидуални финансови отчети (2011)*, който заменя МСС 27 (2008) и МСС 28 *Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия (2011)*, който заменя МСС 28 *(2008)* се прилагат най- късно от началната дата на първата финансова година, започваща на или след 1 януари 2014 г.
- Промени в МСФО 10, МСФО 12 и МСС 27 – Инвестиционни предприятия, следва да се прилагат за годишни период и започващи на или след 1 януари 2014 година. Дружеството не очаква промените да имат ефект върху финансовия отчет, тъй като Групата не отговаря на определението за инвестиционно предприятие.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, издадени от СМСС/КРМСФО, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК:

Ръководството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са били одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно не са взети пред вид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила за тях ще зависят от решението за одобрение за прилагане на Европейската комисия.

- МСФО 9 *Финансови инструменти (издаден ноември 2009) и Допълнения към МСФО 9 (издадени октомври 2010)* е приложим от 1 януари 2015 г. и може да промени класификацията и оценката на финансови инструменти.

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

В хода на обичайната си стопанска дейност Групата е изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: кредитен риск, пазарен риск (включващ лихвен и валутен риск) и ликвиден риск. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансовите пазари и за постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Групата. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на банковите услуги и видовете продукти и на привлечените от нея средства на клиенти, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от нея инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск. Групата управлява своите търговски операции според вида риск и на базата на различните категории притежавани търговски инструменти.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете в Групата са следните:

Надзорен съвет – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;

Управителен съвет – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите и принципите за управление на рисковете;

Комитет за управление на активите и пасивите – анализира текущото състояние на активите и пасивите на Групата, наблюдава рисковете свързани с управление на ликвидността на Групата и пазара на финансови инструменти и предлага конкретни мерки в случай на отклонение от приетите лимити;

Кредитен комитет и Провизионен съвет – текущ анализ на кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск;

Комисия за оценка на рискови събития - взема решения за окончателно регистриране на настъпили събития, извършва оценка на загубите, анализира регистрираните данни.

Изпълнителни директори – осъществяват оперативен контрол на всички банкови операции от гледна точка спазване и текущо поддържане на определените лимити за конкретните видове риск;

Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в Групата чрез изискване на периодични отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определите максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

Измерване и управление на основните рискове

Ръководството на Групата е приело различни вътрешни правила и методики за измерване на рисковете, които са основани на статистически модели или на исторически опит.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити по видове операции. Тези лимити рефлектират върху стратегията на Групата и пазарната й позиция, както и нивото на конкретния риск, който Групата определя като приемлив за нейните операции.

Периодично се изготят отчети за конкретните видове риск за извършване на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити по отделни видове операции и сделки.

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.1.Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, при който клиентите/контрагентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на Групата суми в предвидения срок.

Управлението на специфичния кредитен риск се осъществява от Провизионния съвет на Групата и се наблюдава от Управителния съвет. Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на подходяща политика и съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на всеки вид кредитна експозиция.

Рисковата експозиция на кредитния портфейл се управлява чрез редовен анализ на способността на кредитополучателите да спазват задълженията си по плащане на дължимите главници и лихви и чрез механизмите на определяне на подходящи кредитни ограничения. Кредитният риск се намалява частично и чрез получаване на различни видове обезпечения.

Основната цел на инструментите под формата на гаранции и акредитиви е да се осигурят средства на клиента, съобразно появата на необходимост от тях. Гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент, че Групата ще извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна, и носят същия кредитен риск, както и кредитите. Документарните и търговски акредитиви, представляващи писмено поемане на задължения от Групата от името на клиент, оторизират трето лице да получи средства до определена сума при спазване на определени условия. Те са обезпечени с определено количество стоки, поради което са с по-нисък риск от прякото кредитиране.

Неусвоените средства по одобрени кредитни споразумения под формата на кредити, гаранции или акредитиви представляват ангажименти на Групата. По отношение на кредитния риск Групата е потенциално изложена на загуба в размер на общата сума на неусвоените кредити. Вероятният размер на загубата, обаче е по-нисък от всички неусвоени средства, тъй като повечето от този тип ангажименти предполагат изисквания за поддържане на определени кредитни стандарти от страна на клиента. Групата текущо следи сроковете за усвояване на кредитите, тъй като по-дългосрочните задължения обикновено са с по-висока степен на кредитен риск от краткосрочните.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск произтичащи от финансови активи признати в отчета за финансовото състояние е както следва:

в хиляди лева

Финансови активи	**2013**	**2012**
Парични средства и вземания от Централната Банка	97,756	80,924
Предоставени кредити и аванси на банки	12,055	48,349
Предоставени кредити и аванси на клиенти	314,906	330,821
Ценни книжа на разположение и за продажба	90,561	71,437
Ценни книжа до падеж	162,101	187,096
	677,379	718,627

4.Управление на риска, продължение

4.1.Кредитен риск, продължение

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти отчетени задбалансово е както следва:

в хиляди лева

	2013	2012
Банкови гаранции и акредитиви	42,621	51,270
Неусвоен размер на разрешени кредити	20,011	25,150
	62,632	76,420
Максимален кредитен риск	740,010	795,047

Кредитен риск - концентрация

Ръководството на Групата текущо следи кредитния риск от концентрация на финансовите активи по сектори на икономиката, а така също и по отделни контрагенти на база на утвърдени лимити. Те са определени, както следва:

1. Общ лимит към банка-контрагент – определен на база официалния рейтинг на Групата, присъден от международно признати агенции за кредитнерейтинг. Той включва лимити по следните видове сделки: депозитен лимит, форекс лимит, търговски/портфейлен лимит.
2. Вътрешен рейтинг на страните и банките-контрагенти - определен на база разработената в Групата Методика за определяне на вътрешен рейтинг на страните и банките-контрагенти чрез оценка на финансовото им състояние.
3. Лимит за максимални експозиции към едно лице или икономически свързани лица - определя се по отношение на кредитните експозиции на клиенти - нефинансови институции по смисъла на чл. 44, ал. 2 от Закона за кредитните институции.

Регулаторните лимити и вътрешното банковите лимити за максимални експозиции към едно лице и икономически свързани лица, в т.ч. към банки-контрагенти се оценяват и анализират периодично.

Общата кредитна експозиция към отделен отрасъл като процент от общия кредитен портфейл се проследява периодично и се разглежда от Управителния Съвет на Групата.

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.1.Кредитен риск, продължение

Концентрацията на кредитен риск в отчета за финансовото състояние по икономически сектори е представен в таблицата по-долу:

В хиляди лева	**2013**	**%**	**2012**	**%**
ВЕИ-Фотоволтаични централи	16,204	5	18,904	6
Търговия и услуги	68,290	21	71,393	21
Строителство	87,814	27	98,733	29
Туризъм	19,668	6	15,260	5
Производство	31,669	10	35,838	11
Кредити на населението	33,703	10	31,372	9
Транспорт и комуникации	3,970	1	4,225	1
Земеделие и горско стопанство	41,380	13	38,891	12
Застраховане, лизингова дейност	1,009	-	887	-
Държавно и местно управление	24,501	7	19,283	6
Общо преди обезценка	328,208	100	334,786	100
Обезценка	(13,302)		(3,965)	
Общо	314,906		330,821	

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.1.Кредитен риск, продължение

Експозиции към кредитен риск

В хиляди лева	Кредити и аванси на клиенти		Кредити и аванси на банки		Инвестиционни ценни книжа	
	2013	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**
Индивидуално провизирани:						
Редовни експозиции	85,884	81,590	-	-	-	-
Експозиции под наблюдение	1,988	1,967	-	-	-	-
Необслужвани	1,229	537	-	-	-	-
Загуба	22,783	9,022	-	-	-	-
Обща стойност	111,884	93,116	-	-	-	-
Обезценка	(13,302)	(3,965)	-	-	-	-
Балансова стойност	98,582	89,151	-	-	-	-
Просрочени, но непровизирани:						
Редовни експозиции	18,866	27,281	-	-	-	-
Експозиции под наблюдение	16,722	18,597	-	-	-	-
Необслужвани	12,557	5,299	-	-	-	-
Загуба	30,628	40,101	-	-	-	-
Обща стойност	78,773	91,278	-	-	-	-
Обезценка	-	-	-	-	-	-
Балансова стойност	78,773	91,278	-	-	-	-
Разпределение по брой дни просрочие:						
до 30 дни	*28,429*	*30,750*	-	-	-	-
30-60 дни	*2,880*	*5,897*	-	-	-	-
60-90 дни	*12,921*	*9,522*	-	-	-	-
90-180 дни	*3,956*	*5,008*	-	-	-	-
над 180 дни	*30,587*	*40,101*	-	-	-	-
Балансова стойност	*78,773*	*91,278*	-	-	-	-
Непросрочени и непровизирани:						
Редовни експозиции	131,374	141,782	12,055	48,349	252,592	258,533
Експозиции под наблюдение	6,095	8,610	-	-	-	-
Необслужвани	82	-	-	-	-	-
Загуба	-	-	-	-	-	-
Обща стойност	137,551	150,392	12,055	48,349	252,592	258,533
Обезценка	-	-	-	-	-	-
Балансова стойност	137,551	150,392	12,055	48,349	252,592	258,533
Преструктурирани кредити (балансова стойност)	*31,411*	*45,656*	-	-	-	-
- в т.ч. Непровизирани	*24,848*	*36,328*	-	-	-	-
Балансова стойност	314,906	330,821	12,055	48,349	252,592	258,533

4.Управление на риска, продължение

4.1.Кредитен риск, продължение

Групата приема като обезпечение различни видове недвижими имоти, като жилищни, търговски и администратвни, хотелски и др. имоти, както и в отделни случаи производствени сгради, незастроени парцели или земеделски земи. Стойността на ипотекирания имот в повечето случаи покрива изцяло размера на кредита. Приеманите обезпечения се оценяват по текущата им пазарна стойност, която се определя от компетентните длъжностни лица в Групата или от правоспособни лицензирани оценители по утвърден от Групата списък. При периодичните прегледи на състоянието на кредитите, се извършва и преоценка на приетото обезпечение по същия ред.

Другите обезпечения включват залози върху движимо имущество, поръчителство и записи на заповед. Групата изисква процентът на покритие при обезпеченията от вида поръчителство и запис на заповед да бъде 100%, докато залозите върху движимо имущество се приемат като допълнителни към основното обезпечение.

По-долу са представени видовете обезпечения държани от Групата към 31 декември 2013 г. и към 31 декември 2012 г. по справедлива стойност.

В хиляди лева

	Кредити и аванси на клиенти	
	2013	2012
По индивидуално провизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	88,174	79,610
Парични депозити	545	3,214
Други обезпечения	283,864	273,985
По просрочени, но непровизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	106,292	144,042
Парични депозити	20,548	28,722
Други обезпечения	338,580	294,710
По непросрочени и непровизирани кредити:		
Ипотеки върху недвижими имоти	245,376	258,860
Парични депозити	7,394	9,159
Други обезпечения	502,495	492,326

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.1.Кредитен риск, продължение

Жилищно ипотечно кредитиране

Таблицата по-долу представя кредитните експозиции по ипотечни кредити към клиенти – физически лица - в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се основава на стойността на обезпечението при възникване на кредита, обновена на база оценка на промените в цените на жилищата.

в хил. лв.	**2013**	**2012**
Loan to value (LTV) коефициент		
По-малко от 50%	1,164	1,300
Над 50% до 70%	1,711	921
Над 70% до 90%	2,116	2,020
Над 90% до 100%	152	272
Повече от 100%	-	533
Общо	5,143	5,046

Кредити към предприятия

Кредитите към предприятия са предмет на индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка. Кредитоспособността на дадено предприятие обикновено е най-подходящият показател за качеството на експозицията към него. Въпреки това, обезпечението осигурява допълнителна сигурност и Групата изисква такова да бъде предоставено от клиентите си търговци. Групата приема обезпечения във формата на първа по ред ипотека на недвижим имот, права върху всички техни активи, както и други гаранции и права на собственост.Групата периодично анализира предоставените обезпечения от гледна точка на евентуални изменения в стойността им, дължащи се на промени в пазарната среда, нормативната уредба или вследствие разпоредителни действия на длъжника. В случай, че тези изменения водят до нарушаване на изискванията за достатъчност на обезпечението, Групата изисква допълването му в определен срок.

Групата разглежда всички отделни случаи от страна на клиентите и преценява рисковете свързани с възможностите за предоговаряне на първоначалните условия по сключени договори при поискване от страна на контрагентите. Обичайно тези условия са свързани с: удължаване сроковете за усвояване на кредитите, поради нарушение в план-графика на строителните работи или инвестиционния проект, размера на отпуснатия кредит в посока на увеличение и респ. намаление, лихвените равнища, особено на заемите с променлив лихвен процент или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски и отделните падежи, както и в отделни случаи – промени в приетото обезпечение.

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.2.Пазарен риск

Пазарният риск е рискът от негативното движение на лихвените проценти и валутните курсове между различните валути. Тези движения оказват влияние върху рентабилността на Групата.

Групата управлява притежаваните от нея финансови инструменти отчитайки променящите се пазарни условия. Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, определени от ръководството на Групата посредством покупко-продажба на финансови инструменти или чрез откриване на компенсираща позиция за хеджиране на риска.

4.3.Лихвен риск

Банковата дейност води до непрекъснато поддържане на позиции, чувствителни спрямо движението на пазарните лихвени проценти, което оказва влияние върху финансовото й състояние и диманиката на паричните потоци. Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в български лева, обичайно се определят на база на движението на основния лихвен процент, определян от Централната банка (БНБ). Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в евро, са базирани на котировките на Европейската централна банка.

В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти, Групата е изложена на риск от промени в основните лихвени пунктове, служещи за определяне на лихвените проценти, които се определят като разлика между характеристиките на променливите лихвени индекси, като например основния лихвен процент, шестмесечен LIBOR или различни лихвени проценти. Политиката по управление на риска цели оптимизиране на нетните приходи от лихви и постигане на пазарни лихвени равнища, съответстващи на стратегията на Групата.

- Процедурите по управление на лихвения риск са свързани с текущото поддържане на разумен лихвен марж между приложимите лихвени проценти за привлечения ресурс и към активните банкови операции и се прилагат от гледна точка на чувствителността на Групата спрямо промени в лихвените равнища.
- За целите на определяне на лихвените нива по кредити и вземания от нефинансови институции Групата е въвела отделни правила за своите клиенти:
  - за кредитите на физически лица - базисен лихвен процент, определен по одобрена вътрешна методика.
  - за корпоративните клиенти - базисен лихвен процент за корпоративни клиенти, определен по одобрена вътрешна методика на база на пазарните нива на лихвени проценти по отделни видове валути.

4.Управление на риска, продължение

4.3Лихвен риск, продължение

Групата постоянно следи движенията при чуждестранните валути, несъответствията в лихвените нива и в матуритетната структура на своите активи и пасиви. Също така текущо наблюдава промените в цените и доходността на търгуваните държавни ценни книжа. Лихвеният риск се следи активно от отделите за анализ, управление на риска и ликвидност, за да се осигури съответствие с пазарните рискови ограничения. Комитетът за управление на активите и пасивите следи текущо лихвения риск, на който е изложена Групата и взема решения за промяна на лихвените нива.

Таблицата по-долу обобщава лихвения риск на Групата. В нея са включени активите и пасивите на Групата по балансова стойност съгласно лихвените клаузи заложени в договорите и матуритетната им структура и чувствителността им спрямо поведението на лихвените проценти по периоди.

Анализ на лихвената чувствителност

31 декември 2013 *В хиляди лева*	**Балансова стойност**	**Лихвочувствителни активи и пасиви** **До 3 мес.**	**3 - 6 мес.**	**6 - 12 мес.**	**1 - 5 години**	**Над 5 години**	**Безлих-вени**
Парични средства и вземания от Централната Банка	97,756	-	-	-	-	-	97,756
Кредити и аванси на банки	12,055	12,055	-	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	314,906	210,935	7,758	7,721	51,988	36,504	-
Инвестиции в ценни книжа	252,662	65,010	25,348	26,642	90,554	45,037	71
Общо активи	677,379	288,000	33,106	34,363	142,542	81,541	97,827
Депозити от банки	(15,313)	(5,063)	-	-	-	(10,250)	-
Депозити от клиенти	(618,129)	(450,740)	(54,909)	(90,253)	(22,227)	-	-
Общо пасиви	(633,442)	(455,803)	(54,909)	(90,253)	(22,227)	(10,250)	-
Разлика	43,937	(167,803)	(21,803)	(55,890)	120,315	71,291	97,827

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.3.Лихвен риск, продължение

31 декември 2012 *В хиляди лева*	**Балансова стойност**	**Лихвочувствителни активи и пасиви** **До 3 мес.**	**3 - 6 мес.**	**6 - 12 мес.**	**1 - 5 години**	**Над 5 години**	**Безлих-вени**
Парични средства и вземания от Централната Банка	80,924	-	-	-	-	-	80,924
Кредити и аванси на банки	48,349	48,349	-	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	330,821	227,782	4,770	9,449	43,706	45,114	-
Инвестиции в ценни книжа	258,533	127,129	12,360	8,216	65,152	45,620	56
Общо активи	718,627	403,260	17,130	17,665	108,858	90,734	80,980
Депозити от банки	(61,783)	(46,470)	-	-	(5,063)	(10,250)	-
Депозити от клиенти	(612,326)	(431,447)	(66,857)	(90,632)	(23,390)	-	-
Общо пасиви	(674,109)	(477,917)	(66,857)	(90,632)	(28,453)	(10,250)	-
Разлика	44,518	(74,657)	(49,727)	(72,967)	80,405	80,484	80,980

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.3.Лихвен риск, продължение

Чувствителност на финансовия резултат към промяна на лихвените нива

Таблицата по-долу показва чувствителността на лихвените активи и пасиви към промените в лихвените нива в посока на увеличение или намаление и ефектът във финансовият резултат за Групата.

В хиляди лева

31 декември 2013	**100 bp увеличение**	**100 bp намаление**	**50 bp увеличение (матуритет над 1 година)**	**50 bp намаление (матуритет над 1 година)**
На 31 декември	499	(499)	178	(178)
Средно за периода	515	(515)	187	(187)
Максимум за периода	541	(541)	193	(193)
Минимум за периода	496	(496)	177	(177)

В хиляди лева

31 декември 2012	**100 bp увеличение**	**100 bp намаление**	**50 bp увеличение (матуритет над 1 година)**	**50 bp намаление (матуритет над 1 година)**
На 31 декември	478	(478)	162	(162)
Средно за периода	483	(483)	134	(134)
Максимум за периода	510	(510)	162	(162)
Минимум за периода	456	(456)	117	(117)

4.4.Валутен риск

Валутният риск е риск от влиянието на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Групата в резултат на открити валутни позиции. Нетната позиция във всяка валута се следи постоянно от ръководството на Групата и Дирекция "Финансови пазари и инвестиции", както и от членовете на Комитета за управление на активите и пасивите.

Групата е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута. След въвеждането на Валутен борд в Република България, българският лев е фиксиран към еврото. Тъй като българският лев е фиксиран към еврото, не съществува открит валутен риск свързан с тях и влияние върху показателите в отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.4.Валутен риск, продължение

Валутният риск е риск от негативното влияние на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Групата. Нетната позиция във всяка валута се следи постоянно от Дирекция "Финансови пазари и инвестиции". Политика на Групата е основната част от активите и пасивите на Групата да са деноминирани в евро или левове. Допълнително Групата не извършва съществени сделки и не държи открити позиции във валути различни от евро.

Дирекция "Финансови пазари и инвестиции" управлява активите и пасивите на Групата в рамките на определените лимити за постигане на заложените цели и показатели за възвращаемост на инвестициите. Ежедневно се следи размера на откритата валутна позицияна на Групата по отделни валути и се предприемат необходимите действия за минимизиране на евентуалните загуби за Групата от промяна на валутните курсове. Анализите показват, че Групата е изложена на минимален валутен риск, тъй като поддържа ежедневно лимитирани открити позиции по отделните видове валута, различна от еврото, което е с фиксиран курс спрямо българския лев.

Следващата таблица обобщава експозицията на Групата към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на Групата по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

В хиляди лева

31 декември 2013	**В щатски долари**	**В евро**	**В лева**	**В други валути**	**Общо**
Финансови активи					
Парични средства и вземания от Централната Банка	626	46,962	49,980	188	97,756
Кредити и аванси на банки	1,741	2,570	7,062	682	12,055
Кредити и аванси на клиенти	10,289	198,770	105,847	-	314,906
Финансови активи на разположение за продажба	4,172	76,121	10,268	-	90,561
Инвестиционни ценни книжа до падеж	7,373	76,275	78,453	-	162,101
Общо финансови активи	24,201	400,698	251,610	870	677,379
Финансови пасиви					
Депозити от банки	-	-	15,313	-	15,313
Депозити от клиенти	24,500	225,098	367,674	857	618,129
Общо финансови пасиви	24,500	225,098	382,987	857	633,442
Нетна балансова валутна позиция	(299)	175,600	(131,377)	13	43,937
Условни задължения и ангажименти	531	15,178	46,923	-	62,632

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.4.Валутен риск, продължение

31 декември 2012	В щатски долари	В евро	В лева	В други валути	Общо
Финансови активи					
Парични средства и вземания от Централната Банка	838	13,042	66,915	129	80,924
Кредити и аванси на банки	1,274	45,388	943	744	48,349
Кредити и аванси на клиенти	9,402	232,714	88,705	-	330,821
Финансови активи на разположение за продажба	17,557	42,961	10,919	-	71,437
Инвестиционни ценни книжа до падеж	7,715	129,064	50,317	-	187,096
Общо финансови активи	36,786	463,169	217,799	873	718,627
Финансови пасиви					
Депозити от банки	5,936	40,534	15,313	-	61,783
Депозити от клиенти	29,989	235,485	346,175	677	612,326
Общо финансови пасиви	35,925	276,019	361,488	677	674,109
Нетна балансова валутна позиция	861	187,150	(143,689)	196	44,518
Условни задължения и ангажименти	1,719	25,122	49,579	-	76,420

По отношение на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Групата поддържа приемлива нетна експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато определи за подходящо.

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.5.Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява риска от невъзможността на Групата да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе неприемливи загуби.

Дейността на Групата изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити при изтичането на срока им, както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността Групата взема предвид и ангажиментите, свързани с неусвоената част на отпуснатите кредити и нивото на всички условни ангажименти .

Съответствието и контролираното несъответствие на падежните срокове и лихвените проценти на активите и пасивите е основен въпрос на управлението на ликвидността на Групата. Пълното съответствие е необичайно за банките. Несъответствието в матуритетната структура потенциално увеличава рентабилността, но също и увеличава риска от загуби. Падежните срокове на активите и пасивите, както и способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, са важни фактори при оценката на ликвидността на Групата и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху нея. За да управлява риска, Групата поддържа във всеки момент високо ликвидни активи в различни валути. Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват текущо от Комитета за управление на активите и пасивите в Групата. Допълнително се поддържат падежни таблици за сценарии "Действащо предприятие" и „Ликвидна криза" за установяване на нетните парични потоци по периоди.

Групата е задължена да поддържа минимални резерви в размер на 10% от привлечените средства по депозити и кредити, без бюджетни, и 5% от привлечени средства от нерезиденти, съгласно изискванията на БНБ. Управлението и контрола върху резервите се осъществява от Дирекция „Финансови пазари и инвестиции" на ежедневна база, въз основа на данните за привлечените средства. Част от минималните резерви могат да бъдат заделени в евро, по отделна сметка при Централната банка. Валутната структура на минималните резерви се определя на база лихвените равнища на паричните пазари и входящите и изходящи парични потоци на Групата в лева и евро, доколкото сметките за заделените резерви са безлихвени.

Групата поддържа по всяко време относително постоянен портфейл от ликвидни активи като част от изградената вътрешна система за управление на ликвидния риск.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението ликвидни активи спрямо пасивите на Групата:

	2013	2012
	%	%
Към 31 декември	23,69	15,47
Средна стойност за периода	18,51	20,36
Най-високо за периода	23,69	27,41
Най-ниско за периода	13,07	14,78

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.5.Ликвиден риск, продължение

Анализът на матуритетната структура на финансовите пасиви и задбалансовите ангажименти, изготвен на база на дисконтираните брутни парични потоци е представен по-долу:

31 декември 2013	Балансова стойност	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 - 5 години	Над 5 години
Депозити от банки	15,313	250	5,063	-	10,000	-
Депозити от клиенти	618,129	348,177	54,367	168,753	46,832	-
Неусвоени ангажименти	62,632	18,574	-	1,437	42,621	-
	696,074	367,001	59,430	170,190	99,453	-

31 декември 2012	Балансова стойност	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 - 5 години	Над 5 години
Депозити от банки	61,783	46,720	63	-	5,000	10,000
Депозити от клиенти	612,326	260,479	67,045	185,418	99,384	-
Неусвоени ангажименти	76,420	23,740	586	737	51,357	-
	750,529	330,939	67,694	186,155	155,741	10,000

Историческият опит на Групата показва, че значителна част от привлечените средства са устойчиви и независимо от кратките срокове на договорите по различните видове депозити и сметки средствата от клиенти остават в Групата за срок над 1 година.

4.6.Управление на собствения капитал

Основните цели на Групата при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на собственика и стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

В дейността си Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова акедватност, както и да продължи да оперира като действащо предприятие.

4.УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

4.6.Управление на собствения капитал, продължение

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания, и съотношенията, които Търговска Банка Д АД, като част от Групата, е постигнала:

В хиляди лева	**2013**	**2012**
Капитал от първи ред		
Регистриран и внесен капитал	50,000	50,000
Резерви	14,812	12,945
Оценъчни разлики от други активи на разположение за продажба	1,367	796
Корекция на оценъчните разлики от други активи на разположение за продажба	(1,367)	(796)
Нематериални активи	(296)	(341)
Специфични провизии за кредитен риск	(12,666)	(7,449)
Други	(34)	-
Общо капитал от първи ред	51,816	55,155
Капитал от втори ред		
Подчинен срочен дълг	-	-
Превишение на лимита за подчинен срочен дълг	-	-
Нереализирана загуба от инструменти на разположение за продажба	-	-
Общо капита от втори ред	-	-
Общо капитал (капиталова база)	51,816	55,155
Общи капиталови изисквания за:		
- кредитен риск	26,071	30,464
- позиционен и валутен риск	-	-
- операционен риск	2,856	2,725
- други капиталови изисквания	14,464	16,595
	43,391	49,784
Адекватност на капитал от първи ред	14,33%	13,29%
Обща капиталова адекватност	14,33%	13,29%
Регулативно изисквани нива		
Адекватност на капитал от първи ред	*6%*	*6%*
Обща капиталова адекватност	*12%*	*12%*

И през двете години Търговска Банка Д АД е поддържала обща капиталова адекватност и адекватност на капитала от първи ред над минимално изискваните размери, съгласно изискванията на Централната банка.

5. Прилагане на приблизителни оценки

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени по-долу.

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Загуби от обезценка на кредити и аванси

Към датата на всеки отчет Групата извършва преглед на своите кредитни портфейли с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценката. При определяне на това дали да се включи загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход, ръководството на Групата преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни, които да посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респ. намаление, свързано с конкретен кредит от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити. При анализа на рисковете от загуби от обезценка и несъбираемост кредитите се групират в рискови кредитни групи при три основни критерии: финансово състояние и финансови резултати, вкл. възможности за генериране на собствени парични потоци, проблеми в обслужването, вкл. просрочие на лихви и падежирани главници и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация.

При определянето на схемата на бъдещите парични потоци, ръководството на Групата използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуални кредити, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и времето на получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби.

5. Прилагане на приблизителни оценки, продължение

Оценка на финансови инструменти

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Групата оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Групата установява справедливата стойност, използвайки техника за оценка. Техниките за оценка включват използване на скорошни преки сделки между информирани, съгласни страни (ако има такива), справка с текущата справедлива стойност на други инструменти, които са сходни по същество, анализи на дисконтираните парични потоци и модели с цени на опции. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Групата оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка разумно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент. Групата проверява техниките за оценка и тества валидността им, използвайки цени от явни текущи пазарни транзакции със същия инструмент или основани на други налични явни пазарни данни.

Най-добрият показател за справедливата стойност на един финансов инструмент при първоначално признаване е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на даденото или получено възмездяване, освен ако справедливата стойност на този инструмент се вижда при сравнение с други явни текущи пазарни транзакции със същия инструмент или въз основа на техники за оценка, чиито променливи включват само данни от явни пазари. Когато цената по сделката е най-добрият показател за справедливата стойност при първоначално признаване, финансовият инструмент се оценява първоначално по цена на сделката и всяка разлика между тази цена и стойността, получена първоначално от модел за оценка, се признава впоследствие в печалбата или загубата в зависимост от отделните факти и обстоятелства по сделката, но не по-късно от момента, когато оценката е изцяло подкрепена от явни пазарни данни или сделката е приключена.

Активите и дългите позиции се оценяват по цена „купува"; пасивите и късите позиции се оценяват по цена „продава". Справедливите стойности отразяват кредитния риск на инструмента и включват корекции за отчитане на кредитния риск на Групата и на отсрещната страна при необходимост. Оценките на справедливата стойност, получени от модели, се коригират според всички останали фактори, като ликвиден риск или несигурност на модела, до степента, в която според Групата трето лице, участващо на пазара, би ги взело под внимание при оценяване на сделка.

5. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

Групата оценява справедлива стойност на финансовите инструменти, използвайки следната йерархия от методи, която отразява значимостта на факторите използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1: входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2: входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котирани цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котирани цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3: входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента.Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котирани цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите;

5. Прилагане на приблизителни оценки, продължение

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. За финансовите активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, не е включена информация за справедливите стойности, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

Към 31.12.2013 г.

		Балансова стойност					Справедлива стойност			
В хиляди лева	*Бел.*	**Държани до падеж**	**Заеми и вземания**	**На разположение за продажба**	**Други**	**Общо**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**	**Общо**
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност										
Ценни книжа на разположение за продажба		-	-	90,561	-	90,561	-	90,561	-	90,561
		-	-	90,561	-	90,561	-	90,561	-	90,561
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност										
Парични средства и вземания от централни банки		-	97,756	-	-	97,756	-	97,756	-	97,756
Кредити и аванси на банки		-	12,055	-	-	12,055	-	12,055	-	12,055
Кредити и аванси на клиенти		-	314,906	-	-	314,906	-	-	314,890	314,890
Финансови активи държани до падеж		162,101	-	-	-	162,101	-	165,128	-	165,128
		162,101	424,717	-	-	586,818	-	274,939	314,890	589,829
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност										
Депозити от банки				-	15,313	15,313	-	15,313	-	15,313
Депозити от клиенти		-	-	-	618,129	618,129	-	367,287	250,787	618,074
		-	-	-	633,442	633,442	-	382,600	250,787	633,387

5. Прилагане на приблизителни оценки, продължение

Към 31.12.2012 г.

В хиляди лева	*Бел.*	Балансова стойност					Справедлива стойност			
		Държани до падеж	Заеми и вземания	На разположение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност										
Ценни книжа на разположение за продажба		-	-	71,437	-	71,437	-	71,437	-	71,437
		-	-	71,437	-	71,437	-	71,437	-	71,437
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност										
Парични средства и вземания от централни банки		-	80,924	-	-	80,924	-	-	-	80,924
Кредити и аванси на банки		-	48,349	-	-	48,349	-	-	-	48,349
Кредити и аванси на клиенти		-	330,821	-	-	330,821	-	-	-	330,821
Финансови активи държани до падеж		187,096	-	-	-	187,096	-	-	-	187,096
		187,096	460,094	-	-	647,190	-	-	-	647,190
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност										
Депозити от банки		-	-	-	61,783	61,783	-	-	-	61,783
Депозити от клиенти		-	-	-	612,326	612,326	-	-	-	612,326
		-	-	-	674,109	674,109	-	-	-	674,109

Преценката за справедливата стойност на инвестиции на разположение за продажба и държани до падеж се базира на осреднени пазарни котировки. Преценката за справедливата стойност на кредитите и аванси на клиенти се базира на оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби за жи вота на креди та и осредени лихвени ни ва, публикувани от БНБ. За обезценените кредити с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение.

Справедливата стойност на депозитите от клиенти е изчислена използвайки техники на дисконтирани парични потоци прилагайки осреднени лихвени нива, публикувани от БНБ. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

6.Нетен доход от лихви

В хиляди лева

	2013	2012
Приходи от лихви		
Депозити в банки	632	2,771
Предоставени кредити и аванси на клиенти	26,623	24,229
Ценни книжа, държани до падеж	5,227	8,115
Ценни книжа на разположение за продажба	2,180	719
	34,662	35,834
Разходи за лихви		
Депозити от банки	(795)	(1,082)
Депозити от клиенти	(17,312)	(20,138)
	(18,107)	(21,220)
	16,555	14,614

Лихвеният доход включва начисления лихвен доход по обезценени кредити в размер на 7,044 х.лв.за 2013г. (31.12.2012 г.: 5,430 х.лв.)

7.Нетен доход от такси и комисионни

В хиляди лева

	2013	2012
Приходи от такси и комисионни		
Касови операции и парични преводи	2,790	1,806
Банкови гаранции и акредитиви	813	736
Обслужване на клиентски сметки	591	391
Такси за комуникации	2,171	1,897
Такси икомисионни по кредити	2,136	1,854
Други	13	27
	8,514	6,711
Разходи за такси и комисионни		
Операции с ценни книжа	(84)	(59)
Обслужване на ностро сметки в други банки	(84)	(76)
Освобождаване от касови наличности	(55)	(73)
Такси по ЕДК	(447)	(369)
Други	(72)	(53)
	(742)	(630)
Нетен доход от такси и комисионни	7,772	6,081

8.Нетен резултат от търговски операции

В хиляди лева

	2013	2012
Нетна печалба от операции в чуждестранна валута	1,242	1,058
Нетна печалба/(загуба) от преоценка на валутни активи и пасиви	326	58
Нетна печалба/(загуба) от операции с финансови инструменти	587	(79)
Нетна печалба/(загуба) от преоценка на финансови инструменти	1,371	150
Нетен доход от операции в чужестранна валута	3,526	1,187

9.Други Оперативни приходи

В хиляди лева

	2013	2012
Нетни приходи от отписани/продадени активи	2,645	-
Други оперативни приходи	676	659
Приходи от дивиденти	1	1
Общо	3,322	660

10.Разходи от обезценка на кредити и аванси

В хиляди лева	2013	2012
Загуби от обезценка по кредити	(13,714)	(3,463)
Реинтегриране на обезценки по кредити	3,947	1,939
	(9,767)	(1,524)

11.Административни разходи

В хиляди лева	2013	2012
Разходи за персонал	8,456	8,120
Амортизации	2,241	1,606
Други разходи, в т.ч.	10,469	9,224
Наем	2,571	2,494
Годишна вноска във Фонд за гарантиране на влоговете в банки	2,400	2,039
Комуникации и ИТ услуги	1,042	1,006
Други данъци и такси	1,436	1,092
Материали	694	671
Охрана и инкасова дейност	1,230	922
Реклама и представителни мероприятия	76	86
Консултантски, одит и правни услуги	90	70
Поддръжка на офис, офис техника, автомобили	324	273
Застраховки	130	137
Членство	23	23
Командировки	36	40
Други разходи	417	371
	21,166	18,950

Съгласно Закона за гарантиране на влоговете в банките всяка Търговска Банка Д АД, като част от Групата, плаща годишна премийна вноска на стойност 0.5% от средногодишния дневен размер на клиентските депозити от нефинансови институции.

В хиляди лева	2013	2012
Разходите за персонал включват:		
Текущи възнаграждения	7,202	6,765
Вноски за социално и здравно осигуряване	1,167	1,086
Начислени суми за компенсируеми платени отпуски	35	61
Начислени суми по задължения към персонала при пенсиониране	52	208
	8,456	8,120

Броят на служителите в Групата към 31.12.2013 г. е 393 души (31.12.2012 г.: 387 души).

12. Разход за данъци върху печалбата

Основните компоненти на разхода за данъци за периодите, завършващи на 31 декември са:

В хиляди лева	**2013**	**2012**
Отчет за всеобхватния доход		
Данък печалба	105	283
Отсрочени данъци от възникващи и усвоени данъци през текущия период	(56)	(70)
Общо	49	213
Равнение на разхода за данъци върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат		
Счетоводна печалба за годината	232	2,068
Данъци върху печалбата – 10% (2012 г.: 10%)	(23)	(207)
Постоянни разлики между счетоводната и данъчна печалба		
Свързани с увеличения	(26)	(7)
Свързани с намаления	-	1
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	(49)	(213)
Ефективна данъчна ставка	21.12%	10.30%

13. Парични средства и Вземания от Централната Банка

В хиляди лева	**2013**	**2012**
Парични средства в каса	19,340	14,309
Вземания от Централната Банка	78,416	66,615
Разплащателна сметка	32,973	20,251
Минимален задължителен резерв в лева	45,443	46,364
-в това число Резервен Обезпечителен Фонд	250	343
Общо	97,756	80,924

Разплащателната сметка в Централната банка е безлихвена и се използва за директно участие на паричния пазар и пазара на ценни книжа, както и за извършване на сетълмент.

14. Вземания от банки

В хиляди лева	**2013**	**2012**
Разплащателни сметки и депозити на виждане		
Местни банки	349	1,106
Чуждестранни банки	4,666	5,740
Репо сделки	6,720	-
Срочни депозити	-	40,097
Блокирани депозити в чуждестранни банки	320	1,406
Общо вземания от банки	12,055	48,349

15. Предоставени кредити и аванси на клиенти

В хиляди лева	2013	2012
Кредити	323,724	334,786
Вземания по финансов лизинг	4,484	-
Обезценка на кредити и вземания по финансов лизинг	(13,302)	(3,965)
	314,906	330,821

Анализ по видове клиенти

В хиляди лева	2013	2012
Предприятия	294,778	303,559
Физически лица		
- потребителски	26,665	25,591
- жилищни ипотечни кредити	4,952	4,633
- други	1,813	1,003
Общо кредити на физически лица	33,430	31,227
Общо	328,208	334,786

Движение на загуби от обезценка на кредити и аванси на клиенти

В хиляди лева	2013	2012
Салдо на 1 януари	(3,965)	(3,354)
Увеличение на загубите от обезценка на кредитите	(13,714)	(3,463)
Реинтегриране на обезценки по кредитите	3,947	1,939
Отписани	430	913
Салдо на 31 декември	(13,302)	(3,965)

15.Предоставени кредити и аванси на клиенти , продължение

Нетна инвестиция във финансов лизинг

Нетната инвестиция във финансов лизинг се получава като разлика между брутната инвестиция във финансов лизинг, намалена с нереализираните финансов приход и начислената обезценка.

В хиляди лева	**2013**	**2012**
Брутна инвестиция във финансов лизинг	5,469	-
Нереализиран финасов доход	(985)	-
Нетни минимални лизингови плащания	4,484	-
Обезценка	-	-
Нетна инвестиция във финансов лизинг	4,484	-

Нетната инвестиция във финансов лизинг се разпределя, както следва:

В хиляди лева	**2013**	**2012**
Нетна инвестиция във финансов лизинг		
С падеж до 1 година	-	-
С падеж от 1 до 5 години	-	-
С падеж над 5 години	4,484	-

16.Ценни книжа на разположение за продажба

В хиляди лева	**2013**	**2012**
Държавни облигации – Република България		
- Средносрочни облигации, деноминирани в лева	10,198	10,864
- Средносрочни облигации, деноминирани в евро	10,696	12,361
Държавни облигации – Република Румъния		
- Средносрочни облигации, деноминирани в евро	16,300	10,204
Държавни облигации – Република Турция		
- Средносрочни облигации, деноминирани в евро	1,036	1,088
Акции деноминирани в лева	71	56
Корпоративни облигации		
Средносрочни облигации, деноминирани в евро	48,087	19,308
Средносрочни облигации, деноминирани в долари	4,173	17,556
Общо	90,561	71,437

Към 31 декември 2013 г., блокираните ценни книжа предоставени като обезпечение са в размер на 20,537 хил.лв по справедлива стойност за обезпечаване на бюджетни сметки.

17.Ценни книжа държани до падеж

В хиляди лева	2013	2012
Държавни облигации – Република България	110,607	167,821
Държавни облигации – Република Словения	32,219	-
Корпоративни ценни книжа		
-Българска банка за развитие	3,913	3,913
-МКБ Юнионбанк АД	5,339	5,339
-Citigroup funding INC.	10,023	10,023
Общо	162,101	187,096

Инвестициите, държани до падеж, представляват средносрочни и дългосрочни дългови ценни книжа, емитирани от Правителството на Република България, които Групата има намерението и възможността да държи до падеж.

Към 31.12.2013 г. инвестиции държани до падеж на обща стойност 102,886 хил. лв.са блокирани за целеви заем сключен с Българска банка за развитие АД (4,948 хил.лв.), и за обезпечаване на бюджетни средства (97,938 хил.лв.)

18.Имоти, Машини, съоръжения и оборудване

В хиляди лева	Информационно оборудване	Стопански инвентар	Транспортни средства	Друго оборудване	Разходи за придобиване	Общо
Отчетна стойност						
Салдо към 1 януари 2012	3,656	2,760	964	3,377	494	11,251
Придобити	-	19	-	-	941	960
Отписани	(82)	(90)	(28)	(4)	(323)	(527)
Трансфер	267	202	56	162	(687)	-
Салдо на 31 декември 2012	3,841	2,891	992	3,535	425	11,684
Салдо към 1 януари 2013	3,841	2,891	992	3,535	425	11,684
Придобити	18	2	-	-	2,405	2,425
Отписани	(181)	(563)	(66)	(804)	(60)	(1,674)
Трансфер	330	606	-	512	(1,448)	-
Салдо на 31 декември 2013	4,008	2,936	926	3,243	1,322	12,435
Амортизация и загуби от обезценка						
Салдо към 1 януари 2012	1,600	1,382	704	2,151	-	5,837
Амортизация за периода	621	315	142	391	-	1,469
Отписани	(80)	(77)	(28)	(3)	-	(188)
Салдо на 31 декември 2012	2,141	1,620	818	2,539	-	7,118
Салдо на 1 януари 2013	2,141	1,620	818	2,539	-	7,118
Амортизация за периода	622	383	93	362	-	1,460
Отписани	(181)	(524)	(66)	(804)	-	(1,575)
Салдо на 31 декември 2013	2,582	1,479	845	2,097	-	7,003
Балансова стойност						
Салдо на 1 януари 2012	2,056	1,378	260	1,226	494	5,414
Салдо на 31 декември 2012	1,700	1,271	174	996	425	4,566
Салдо на 31 декември 2013	1,426	1,457	81	1,146	1,322	5,432

19.Инвестиционни имоти

В хиляди лева

	Инвестиционни имоти
Отчетна стойност	
Салдо към 1 януари 2012	-
Придобити	1,670
Отписани	-
Салдо към 31 декември 2012	1,670
Салдо към 1 януари 2013	1,670
Придобити	2,604
Трансфер	15,163
Отписани	(1,779)
Салдо към 31 декември 2013	17,658
Амортизация и загуби от обезценка	
Салдо към 1 януари 2012	-
Амортизация за периода	45
Отписана	-
Салдо към 31 декември 2012	45
Салдо на 1 януари 2013	45
Амортизация за периода	676
Отписана	(82)
Салдо на 31 декември 2013	639
Балансова стойност	
Салдо на 1 януари 2012	-
Салдо на 31 декември 2012	1,625
Салдо на 31 декември 2013	17,019

19. Инвестиционни имоти, продължение

Справедливата стойност на инвестиционни имоти е определена от външни, независими оценители на имущество, имащи призната професионална квалификация с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните. Независимите оценители определят справедливата стойност на земята и сградите на Групата на всеки 12 месеца. Към 31 декември 2013 година справедливата стойност на земята и сградите е 18,906 хил.лв. (2012: 1,625 хил.лв.). Справедливата стойност на земя и сгради е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване.

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Техниката за оценяване се базира на стандартни методи - метод на вещната стойност, приходен метод и сравнителен метод. Справедливата стойност на имотите се получава като сбор от претеглените стойности на отделните методи. Методът на приходната стойност показва стойността на оценяваните обекти в условията на стабилен пазар и наемни отношения. Методът на сравнителната стойност отчита реалната пазарна цена на квадратен метър на обектите при осредняване на близки по време цени на сравними обекти. Тези цени се коригират с коефициент, който отчита предимствата и недостатъците на оценяваните обекти в сравнение с техните аналози. Методът на вещната стойност до най-малка степен отчита пазара и неговото изменение.	Разходи за стопанисване на имота като процент от брутния му годишен приход. Норма на възвръщаемост на приходите от имота. Коригиращи коефициенти по отношение на аналогични пазарни сделки.	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: - Процентът на разходите за стопанисване е по-висок (по-нисък) - Нормите на възвръщаемост се понижат (увеличат) - Коригиращите коефициенти се увеличат (понижат)

20.Нематериални активи

В хиляди лева	Софтуер	Други	Общо
Отчетна стойност			
Салдо към 1 януари 2012	473	-	473
Придобити	310	-	310
Отписани	(11)	-	(11)
Салдо към 31 декември 2012	772	-	772
Салдо към 1 януари 2013	772	-	772
Придобити	60	29	89
Отписани	-	-	-
Салдо към 31 декември 2013	832	29	861
Амортизация и загуби от обезценка			
Салдо към 1 януари 2012	350	-	350
Амортизация за периода	92	-	92
Отписани	(11)	-	(11)
Салдо към 31 декември 2012	431	-	431
Салдо на 1 януари 2013	431	-	431
Амортизация за периода	105	-	105
Отписани	-	-	-
Салдо на 31 декември 2013	536	-	536
Балансова стойност			
Салдо на 1 януари 2012	123	-	123
Салдо на 31 декември 2012	341	-	341
Салдо на 31 декември 2013	296	29	325

21.Активи/Пасиви по отсрочени данъци

Информация за видовете отсрочени данъчни активи и пасиви към 31 декември 2013 година и към 31 декември 2012 година е посочена в следващата таблица:

В хиляди лева	Активи		Пасиви		Нетно	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Имоти и оборудване	-	-	118	115	118	115
Начисления за платен отпуск на персонала	(4)	(7)	-	-	(4)	(7)
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	(23)	(21)	1	-	(22)	(21)
Други	(165)	(105)	-	-	(165)	(105)
Общо активи/(пасиви) по отсрочени данъци	(192)	(133)	119	115	(73)	(18)

21.Активи/Пасиви по отсрочени данъци ,продължение

Промените в размера на отсрочените данъчни активи и пасиви през 2013 година са, както следва:

В хиляди лева

	Салдо 2012	Признати през периода в печалба и загуба	Признати през периода в друг всеобхватен доход	Салдо 2013
Имоти и оборудване	115	3	-	118
Начисления за платен отпуск на персонала	(7)	3	-	(4)
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	(21)	(2)	1	(22)
Други	(105)	(60)	-	(165)
Общо	(18)	(56)	1	(73)

22.Активи за продажба

В хиляди лева

	2013	2012
Към 1 януари	16,446	5,069
Придобити	1,101	11,377
Трансфер	(15,163)	-
Отписани	(430)	-
Към 31 декември	1,954	16,446

Активите държани за продажба възлизат на представляват имоти, които Групата е придобила като обезпечения от кредити чрез частен съдебен изпълнител.

23.Други активи

В хиляди лева

	2013	2012
Предплатени разходи	319	114
Гаранционни депозити при доставчици	282	319
Други активи	730	915
Общо	1,331	1,348

24.Задължения към клиенти

В хиляди лева

	2013	2012
Физически лица		
- срочни	191,708	208,524
- спестовни	37,879	25,517
- безсрочни	16,088	13,089
	245,675	247,130
Частни предприятия и ДФИ		
- срочни	111,330	123,017
- безсрочни	261,124	242,179
	372,454	365,196
Общо	618,129	612,326

Към 31 декември 2013 г. от общата сума на задълженията към клиенти 12,73% представляват средствата на акционера-едноличен собственик и на свързани с него лица.

В депозитите от клиенти са включени блокирани от Групата средства на клиенти: за обезпечение на кредити и на издадени банкови гаранции в размер на 27,788хил. лв. (31.12.2012 г.: 42,045 хил. лв.), както и сметки при по-специални условия: набирателни сметки в размер на 404 хил. лв. (31.12.2012 г.: 350 хил. лв.).

25.Задължения към банки

В хиляди лева

	2013	2012
Други срочни задължения към банки	15,313	61,783
	15,313	61,783

25.Задължения към банки, продължение

Други срочни задължения към банки включват следните компоненти:

В хиляди лева	Размер	Валута	Падеж	2013	2012
Българска банка за Развитие	10,000	BGN	30.12.2018	10,250	10,250
Българска банка за Развитие	5,000	BGN	30.03.2014	5,063	5,063
Hyposwiss Private Bank	13,720	EUR	17.01.2013	-	26,841
Hyposwiss Private Bank	7,000	EUR	17.01.2013	-	13,692
Hyposwiss Private Bank	1,500	USD	21.01.2013	-	2,226
Hyposwiss Private Bank	1,500	USD	19.01.2013	-	2,226
Hyposwiss Private Bank	1,500	USD	20.01.2013	-	1,485
Общо				15,313	61,783

26.Други пасиви

В хиляди лева	2013	2012
Преводи за изпълнение	1,268	1,025
Задължения към персонала и социалното осигуряване	109	72
Провизии за пенсии	215	208
Начисления на разходи	30	26
Задължения за други данъци	96	23
Други задължения	2,034	1,920
Общо	3,752	3,274

Задълженията към персонала включват: начисления по компенсируеми отпуски, социалните осигуровки по тях и сумата на обезщетения на наетия персонал към 31 декември, които се дължат от Групата при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в Групата, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. За определянето на дългосрочните задължения към персонала Групата е назначила актюерска оценка, като е ползвала услугите на сертифициран актюер. Задължението е формирано както следва:

26.ДРУГИ ПАСИВИ, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

В хиляди лева

	2013	2012
Задължение признато в баланса на 1 януари	208	165
Разход за лихви	11	10
Разход за текущ стаж	41	35
Нетна актюерска (печалба)/загуба за периода	(13)	4
Сегашна стойност на задълженията на 31 декември	39	49
Извършени плащания през периода	(32)	(6)
Задължение признато в баланса на 31 декември	215	208

При определяне на стойността към 31.12.2013 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението в България за периода 2010 г. - 2012 г.;
- темп на текучество – от 10 % до 0 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент 4.0 %. Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10 годишен матуритет). Като се има предвид, че средният срок до пенсиониране е по-дълъг от 10 години, дисконтовата норма е определена чрез екстраполация;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Групата и е в размер на 5% годишен ръст за 2013 г. и всяка следваща година спрямо предходния отчетен период.

27.Капитал и резерви

(а) Брой и номинална стойност на регистрираните акции към 31.12.2013 г.

В брой акции в хиляди лева	Брой на издадените акции	Номинал
Обикновени акции	50,000	50,000

Акционер	Притежавани акции към 31.12.2013	Процент	Притежавани акции към 31.12.2012	Процент
Фуат Гювен	50,000	100	50,000	100
Общо	50,000	100	50,000	100

Акционерният капитал на Групата към 31 декември 2013г. възлиза на 50,000 хил. лв., разпределен в 50.000 бр. обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция – 1,000 лева.

(б) Резерви

Законови резерви (Фонд Резервен)

Законът за кредитните институции не предвижда специални правила относно формирането на *Фонд Резервен (Законови резерви)*. Групата формира Фонд Резервен по общия ред на Търговския закон, а именно: да заделя най-малко една десета от печалбата след данъци, средствата платени над номинална стойност при емитиране на капитал, сумата на допълнителните плащания направени срещу предоставени им предимства за придобитите акции, други източници предвидени в устава или по решение на общото събрание, докато средствата на фонда не достигнат до 1/10 от определения по устав капитал. Също така съгласно Закона за кредитните институции банките не могат да изплащат дивиденти преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им, или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност.

Групата може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденти без разрешение на БНБ.

Към 31.12.2013 г. Фонд Резервен на Групата е в размер на 14,802 хил.лв. (31.12.2012 г.:12,945 хил. лв.) като минимално изискваната сума по Търговския закон е достигната.

27.Капитал и резерви, продължение

(б) Резерви, продължение

Преоценъчният резерв - ФА е формиран от нереализираните печалби/загуби от последващата оценка на наличните към датата на баланса ценни книжа на разположение за продажба. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа. Към 31.12.2013 г. той е в размер на 1,367 хил. лв. (31.12.2012 г.:796 хил.лв.).

28.Пари и Паричні Еквиваленти

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

В хиляди лева	2013	2012
Парични средства	19,340	14,309
Салда при Централни банки	78,416	66,615
Депозити на паричния пазар	5,335	48,349
Репо сделки	6,720	-
Общо	109,811	129,273

29.Условни задължения и ангажименти

Гаранции и акредитиви

Групата предоставя гаранции и акредитиви, с цел гарантиране за изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и обикновено имат период на валидност до една година.

Сумите по сключени споразумения за поети ангажименти и условни задължения са представени в таблицата по-долу.

В хиляди лева	2013	2012
Условни задължения		
Банкови гаранции и акредитиви		
- в лева	32,844	34,503
- в чуждестранна валута	9,777	16,767
	42,621	51,270
Неотменяеми ангажименти		
Неусвоен размер на разрешени кредити		
- в лева	14,080	15,076
- в чуждестранна валута	5,931	10,074
	20,011	25,150
Общо	62,632	76,420

29. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ, ПРОДЪЛЖЕНИЕ

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите за ангажимент и провизиите за евентуални загуби се отразяват в отчета за финансовото състояние до момента на изтичане срока на поетия ангажимент или неговото изпълняване. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към датата на финансовите отчети, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на банкови гаранции и акредитиви е 100% и представлява основно блокирани депозити в Групата, ипотекирана недвижима собственост, банкови гаранции от други банки и записи на заповед.

При възникване условия за активиране на издадена гаранция Групата преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Договори за наем - оперативен лизинг

Голяма част от офисите на Групата са наети под наем. Договорите за наем, които Групата е сключила обикновено са за срок от три до десет години.

30.Сделки със свързани лица

(а) Вид на свързаноста

В хиляди лева

Вид сметка	Вид на свързаност	2013 Салдо
Депозити и разплащателни сметки	Акционер	46
Депозити и разплащателни сметки	Ключов упавленски персонал	1,599
Предоставени кредити	Ключов упавленски персонал	2
Депозити, разплащателни и набирателни сметки	Предприятие под общ контрол от едноличния собственик	78,104
Издадени гаранции и акредитиви	Предприятие под общ контрол от едноличния собственик	1,001
Депозити и разплащателни сметки	Участие на ключов управленски персонал	445
Предоставени кредити	Участие на ключов управленски персонал	-

(б) Сделки със свързани лица

В хиляди лева

Вид приход/разход	Вид на свързаност	2013
Приходи от лихви	Ключов управленски персонал	2
Приходи от лихви	Предприятие под общ контрол на едноличния собственик	-
Разходи за лихви	Акционер	2
Разходи за лихви	Ключов упавленски персонал	193
Разходи за лихви	Предприятие в което ключов управленски персонал има управленска власт	37
Разходи за лихви	Предприятие под общ контрол на едноличния собственик	2,276
Приходи от комисионни	Предприятие под общ контрол на едноличния собственик	127
Приходи от комисионни	Предприятие в което ключов управленски персонал има управленска власт	1
Приходи от комисионни	Ключов управленски персонал	2

(в) Възнаграждения на ключов управленски персонал

	2013	2012
Възнаграждения на ключов управленски персонал	884	877

31. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

На 20 януари 2014 г. бе проведено извънредно заседание на едноличния собственик на капитала на ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД, на което бе взето решение за увеличаване на капитала на Групата от 50 000 000 лева на 75 000 000 лева, чрез издаване на нови 25 000 броя поименни безналични акции с право на глас, всяка с номинална стойност от 1 000 лева за всяка една, поети и записани от трето лице – дружеството ФОРТЕРА ЕАД с ЕИК 175194303, седалище и адрес на управление: гр. София, район Лозенец, бул. Черни връх № 12.

Капиталът на ФОРТЕРА ЕАД се притежава еднолично от г-н Фуат Гювен. Той е и Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор на дружеството.

Срещу записаните акции дружеството ще направи непарична вноска /апорт/ в капитала на ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД на собствени недвижими имоти.

На същото заседание бе взето и решение за изменение на Устава на ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД, което да отрази новите параметри на капитала, наличието на втори акционер и всички свързани с това въпроси.